Prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), judecător Albu Corina

Dosarul nr. 2a-3733/24
(2-23131696-02-2a-19092024)

D E C I Z I E

16 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererile de apel declarate de reprezentantul lui *****, avocatul Hlopețchi Igor, reprezentantul Ministerului Justiției a Republicii Moldova, Cachița Constantin și cererea de alăturare la apel declarată de reprezentantul Procuraturii Generale, Busuioc Nadejda,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 martie 2024, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei :

1. La 13 septembrie 2023 ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Anticorupție, solicitând repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 18 martie 2022 a fost pornită urmărirea penală în baza art. 329 alin.(1) Cod penal – neglijență în serviciu, la 10 mai 2022 a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii menționate, iar la 15 iunie 2022 – în calitate de învinuit în comiterea acesteia.

3. Totuși, la 12 octombrie 2022 reclamantul a fost scos de sub urmărirea penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune.
4. La 19 mai 2023 a contestat ordonanța procurorului din 12 octombrie 2022 prin prisma necesității schimbării temeiului scoaterii de sub urmărire penală în cel ce prevede că nu există faptul infracțiunii, cauză încă pendinte pe rolul instanței. .
5. În aceste condiții, reieșind din natura acuzației penale, a considerat că este îndreptățit să solicite încasarea prejudiciului moral cauzat, manifestat prin incertitudine și neliniște, stare de stres.
6. Prin urmare, ***** a solicitat compensarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale Procuraturii și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a sumei de 250 000 lei și obligarea Procurorului General să-i aducă scuze oficiale în numele statului, prin publicarea lor pe pagina oficială a instituției.
7. Prin referință, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, invocând următoarele circumstanțe. Prin prisma Legii nr. 1545 persoana are dreptul să solicite despăgubiri în situația în care a fost recunoscută în calitate de învinuit, fiind condamnată, iar ulterior, în privința ei a fost emisă sentința de achitare.
8. Totodată, normele de la art. 3 și art. 6 Legii menționate nu pot fi aplicate separat, opinie confirmată în jurisprudența națională.
9. De asemenea, a subliniat că motivarea pretenției privind încasarea prejudiciului moral poartă un caracter formal, fără prezentarea probelor în justificarea cuantumului solicitat.
10. Prin referință, Procuratura Anticorupție a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiate, motivând că la pornirea urmăririi penale au fost respectate prevederile legislației procesual-penale, fiind întocmit un raport de autosesizare. Doar existența unei soluții adoptate de procurorul ierarhic superior în baza art. 299[1] Cod de procedură penală sau unei încheieri definitive și irevocabile prin care judecătorul de instrucție s-ar expune potrivit prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, ar putea determina invocarea caracterului ilegal ai învinuirii înaintate și al urmăririi penale per ansamblu.
11. De asemenea a criticat argumentul reclamantului privind tragerea la răspundere penală, menționând că se consideră răspunderea penală condamnarea publică, iar scoaterea de sub urmărire penală nu reprezintă o condamnare.
12. A subliniat că la 2 octombrie 2023 a fost respinsă plângerea reclamantului împotriva ordonanței procurorului din 12 octombrie 2022, respectiv au fost respinse criticile reclamantului privind pretinsele acțiuni ilicite ale organului de urmărire penală.

Poziția instanței de fond:

13. Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 martie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui *****, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii în mărime de 250.000 (două sute cincizeci mii) lei, precum și cheltuielile pentru asistenţa juridică în mărime de 10.000 (zece mii) lei.

14. Totodată, s-a obligat Procuratura Anticorupție să aducă scuze oficiale, în formă scrisă, lui *****, prin publicarea lor pe pagina oficială a instituției, în legătură cu scoaterea integral a persoanei de sub urmărire penală.
15. În rest, cererea de chemare în judecată în partea compensării sumei ce depășește cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate reclamantului în prezentul proces, s-a respins ca neîntemeiată.
16. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond, a considerat că odată cu scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, acesta este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor procuraturii.
17. Instanța a subliniat că legea nu instituie ca o condiție specială existența unui act judiciar separat, prin care să fie declarate ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală sau a procuraturii.
18. În consecință, reținând că statutul de învinuit, acțiuni de ridicare a convorbirilor telefonice i-au produs reclamantului suferințe morale.
19. Astfel, luând în considerație statutul reclamantului, poziția socială a acestuia, linșajul mediatic, a conchis că suma de 250 000 lei este una rezonabilă să reprezinte un remediu eficient daunelor morale.
20. Referitor la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică a reținut lipsa unui raport al avocatului, complexitatea cauzei, prin prisma faptului că este una repetitivă, concluzionând că suma de 10 000 lei este una rezonabilă.

Solicitarea apelantului:

21. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 martie 2024, reprezentantul lui *****, avocatul Hlopețchi Igor, a declarat apel, solicitând casarea acesteia în partea compensării parțiale a cheltuielilor de asistență juridică și adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie încasate integral acestea.
22. La rândul său, reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Cachița Constantin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 martie 2024, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.
23. Reprezentantul Procuraturii Generale, Busuioc Nadejda s-a alăturat la apelul Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Argumentele părților:

24. În susținerea cererii de apel, reprezentantul lui *****, avocatul Hlopețchi Igor, a invocat că cheltuielile de asistență juridică pretinse sunt reale, necesare și rezonabile.
25. Reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în susținerea cererii de apel a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în referința asupra cererii de chemare în judecată, invocând suplimentar că nu a fost demonstrată rezonanța pe care avut-o în societate informația privind învinuirea intimatului, cât și reputația acestuia anterior intentării urmăririi penale și, implicit, modificarea acesteia prin raportare la percepția cetățenilor, după data finisării examinării cauzei.
26. Totodată, prin raportarea la alte cauze, a criticat cuantumul prejudiciului mortal încasat.
27. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului *****, avocatul Hlopețchi Igor, a susținut apelul declarat și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat. Totodată, a

considerat apelul Ministerului Justiției al Republicii Moldova neîntemeiat și care urmează a fi respins.

28. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a solicitat respingerea apelului declarat de ***** ca neîntemeiat și, respectiv, a susținut apelul declarat, solicitând admiterea acestuia în sensul formulat.
29. În ședința instanței de apel, reprezentanții intervenienților accesorii, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Procuraturii Anticorupție, deși legal citați, nu s-au prezentat, nu au comunicat instanței motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa lor. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

30. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.
31. În temeiul art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică corectitudinea stabilirii situației de fapt și aplicarea normelor de drept de către prima instanță.
32. În speță, Colegiul constată că soluția instanței de fond este rezultatul unei aprecieri corecte a probelor și al unei aplicări juste a normelor legale incidente.
33. În susținerea acestei opinii, Colegiul reține următoarele constatări. La 10 mai 2022 ***** a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin.(1) Cod penal
34. Prin ordonanța Procurorului în Procuratura Anticorupție din 15 iunie 2022 s-a dispus punerea sub învinuire a lui *****, incriminându-i infracțiunea prevăzută la art. 329 alin.(1) Cod penal.
35. Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție din 12 octombrie 2022 s-a dispus scoaterea reclamantului ***** de sub urmărire penală în temeiul art. 275 alin. (3) Cod de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii imputate.
36. Urmare acestui fapt, invocând cauzarea prejudiciului moral prin acțiunile Procuraturii, ***** a promovat în instanță prezenta acțiune, solicitând încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 25 000 lei.
37. Examinând cauza, prima instanță a admis acțiunea parțial.
38. Din apelul declarat de reclamantul *****, prin reprezentantul său, se distinge dezacordul cu soluția instanței de fond în partea ce ține de cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate, acesta susținând că instanța a redus în mod nejustificat suma solicitată, deși cheltuielile respective au fost probate, fiind reale, necesare și rezonabile.
39. Contestând cu apel hotărârea instanței de fond, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și-a manifestat dezacordul față de soluția adoptată, considerând-o neîntemeiată și rezultată din aplicarea eronată a normelor de drept material, întrucât instanța ar fi reținut în mod nejustificat incidența Legii nr. 1545, în lipsa întrunirii condițiilor prevăzute de aceasta, în special în absența constatării caracterului ilegal al acțiunilor organelor de urmărire penală printr-un act procedural definitiv, precum și în condițiile în care intimatul nu a fost condamnat.
40. Totodată, apelantul a invocat practica judiciară relevantă în materie, susținând că, în cauze similare, instanțele de judecată au acordat despăgubiri într-un cuantum considerabil mai

redus decât cel stabilit în prezenta speță, apreciind că suma acordată este excesivă și disproporționată în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei.

41. În contextul pretențiilor deduse judecării în prezenta cauză, instanţa de apel reţine că în sensul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prin acţiuni ilicite se înțeleg acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).
42. Conform prevederilor art. 3 lit. a) și c) al Legii menționate „*în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice”*.
43. Potrivit art. 6 lit. b) al Legii nr. 1545 „*dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare”*.
44. De asemenea, conform art. 10 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 „*dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6 din Lege”*.
45. În corespundere cu art. 11 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 „*mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu -se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin.(4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral”*.
46. Colegiul judiciar relevă că legislația condiționează posibilitatea reparării prejudiciului cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală de existența unei componențe juridice complexe, care include: a) temeiurile de reparare a prejudiciului, care sunt enumerate în art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545/1998 și b) condițiile de apariție a dreptului la repararea prejudiciului

cauzat persoanei prin erori judiciare și de urmărire penală, stabilite în art. 6 din Legea nr. 1545/1998.

47. Aici Colegiul accentuează că temei de reparare a prejudiciului cauzat persoanei prin erori judiciare și de urmărire penală este fapta ilicită săvârșită pe persoanele cu funcții de răspundere din cadrul instanțelor de judecată și a organului de urmărire penală. Totodată, din textul normei citate reiese că legiuitorul califică drept acţiuni ilicite - acţiunile sau inacţiunile organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care nu neapărat să fie ilegale, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nicio persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată.
48. În dispozițiile legale, legislatorul a evidențiat atât cercul concret de temeiuri (reținerea ilegală, tragerea ilegală la răspundere penală, condamnarea ilegală etc.) necesare pentru ca prejudiciul cauzat persoanei să poată fi reparat, cât și cercul condițiilor de apariție a dreptului la repararea prejudiciului (sentința de achitare, ordonanța de încetare a procesului penal sau de scoatere de sub urmărire penală etc.), adică actul de reabilitare, care atestă admiterea erorii judiciare şi prejudicierea neîntemeiată a persoane.
49. Reieșind din cele menționate, Colegiul civil, în acord cu poziția primei instanțe, conchide că ***** dispune de dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral suportat în cadrul procesului penal, întrucât la 10 mai 2022 a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, prin ordonanța Procurorului din 15 iunie 2022 a fost pus sub învinuire pentru aceeași faptă, iar ulterior, prin ordonanța procurorului din 12 octombrie 2022, acesta a fost scos de sub urmărire penală în temeiul art. 275 alin. (3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii imputate, circumstanțe ce se încadrează în ipotezele prevăzute de art. 3, coroborat cu art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.
50. Prin urmare, Colegiul nu poate admite poziția apelanților potrivit căreia ***** nu este îndreptățit să solicite despăgubiri în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, pe motiv că nu ar fi întrunite cumulativ condițiile prevăzute de art. 3 și art. 6 din legea menționată. Or, împrejurarea că reclamantul a fost supus urmăririi penale, fiind pus sub învinuire, iar ulterior a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii imputate, constituie un temei de reabilitare în sensul legii speciale și atrage, prin ea însăși, dreptul la repararea prejudiciului.
51. În aceste condiții, caracterul nejustificat al urmăririi penale se reflectă în ansamblul consecințelor produse asupra persoanei reclamantului, inclusiv asupra drepturilor sale profesionale și nepatrimoniale.
52. În același timp, Colegiul apreciază critic alegațiile apelantului potrivit căreia lipsa unui act procedural distinct, definitiv și irevocabil, prin care să fie constatată expres ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală, ar exclude incidența Legii nr. 1545/1998, or, o asemenea interpretare este contrară textului și finalității Legii nr. 1545/1998.
53. Din coroborarea art. 3 și art. 6 din legea menționată rezultă că dreptul la repararea prejudiciului apare în temeiul actului de reabilitare – inclusiv scoaterea de sub urmărire penală pentru lipsa elementelor infracțiunii – fără a fi necesară constatarea suplimentară, printr-un act distinct, a caracterului ilegal al acțiunilor organelor de urmărire penală. În acest sens, caracterul nejustificat al măsurilor procesuale rezultă implicit din soluția de reabilitare, aceasta fiind suficientă pentru a angaja răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat, în măsura în care se dovedește existența prejudiciului și legătura de cauzalitate.

54. Totodată, potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1545/1998, prejudiciul se repară integral, independent de culpa persoanelor cu funcții de răspundere, ceea ce confirmă că mecanismul reparator nu este condiționat de stabilirea vinovăției acestora, ci de existența unei erori judiciare materializate prin actul de reabilitare.
55. Nici argumentul apelanților potrivit căruia reclamantul nu ar fi fost atras la răspundere penală, în sensul art. 50 Cod penal, nu este determinant pentru soluționarea cauzei. În prezenta speță, reclamantul nu își întemeiază pretenția pe existența unei condamnări sau pe executarea unei pedepse, ci pe prejudiciul moral cauzat prin măsurile și consecințele generate de urmărirea penală pornită împotriva sa, care a condus la învinuirea acestuia, afectându-i în mod direct viața personală, reputația și situația profesională.
56. Prin urmare, împrejurarea că procedura penală nu a culminat cu o condamnare nu exclude, ci dimpotrivă, în contextul soluției de scoatere de sub urmărire penală pentru lipsa elementelor infracțiunii, susține incidența mecanismului reparator prevăzut de Legea nr. 1545/1998, atât timp cât reclamantul demonstrează existența prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre acesta și actele organelor de urmărire penală.
57. Colegiul reține că aflarea reclamantului sub incidența procedurilor penale, cu statut de bănuit și învinuit, urmată de scoaterea de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, echivalează, în sensul Legii nr. 1545/1998, cu tragerea ilegală la răspundere penală și atrage răspunderea statului pentru lezarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.
58. Totodată, Colegiul subliniază că rațiunea legiuitorului la adoptarea Legii nr. 1545/1998 a fost aceea de a garanta protecția persoanei împotriva erorilor judiciare și a eventualelor abuzuri de procedură, precum și de a asigura o compensație echitabilă pentru atingerea adusă reputației și altor drepturi fundamentale, indiferent de faptul că actele procesuale au fost adoptate cu respectarea formală a procedurilor legale.
59. În aceste condiții, Colegiul civil conchide că instanța de fond, în mod corect, a încasat prejudiciul moral în favoarea reclamantului, reținând existența temeiului juridic pentru angajarea răspunderii statului în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.
60. În continuare, Colegiul civil urmează a examina criticile apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, la care s-a alăturat Procuratura Generală, ce vizează cuantumul prejudiciului moral acordat.
61. Colegiul civil nu poate reține criticile apelantului referitoare la pretinsa nedovedire a rezonanței sociale a învinuirii și la lipsa probării reputației reclamantului anterior inițierii urmăririi penale. Or, ***** a deținut funcția de adjunct al Procurorului General, este doctor în drept, autor de lucrări științifice și formator în cadrul Institutului Național al Justiției, fiind, prin natura funcțiilor și activităților sale, o persoană cunoscută în mediul profesional. În aceste condiții, învinuirea adusă acestuia era, în mod evident, de natură să genereze un impact negativ asupra reputației și imaginii sale profesionale, fără a fi necesară o probă suplimentară a „rezonanței” în societate.
62. Totodată, Colegiul reține că aceste circumstanțe nu au fost contestate de pârât, astfel încât, potrivit art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, ele nu necesitau a fi probate, fiind considerate recunoscute.
63. Mai mult, raportat la statutul profesional al reclamantului, în special la funcția de conducere în cadrul Procuraturii, este rezonabil de prezumat că învinuirea adusă acestuia a generat un impact public și profesional sporit, apt să afecteze în mod semnificativ reputația și credibilitatea sa, chiar și în lipsa unor probe directe privind amploarea reflectării mediatice.

64. În ceea ce privește critica referitoare la cuantumul prejudiciului moral, prin raportare la alte cauze, Colegiul subliniază că stabilirea acestuia nu se face în mod mecanic sau prin analogie directă, ci prin aprecierea individualizată a circumstanțelor fiecărei cauze, inclusiv a poziției sociale și profesionale a persoanei, a naturii acuzațiilor, a duratei și intensității ingerinței în drepturile acesteia.
65. În speță, având în vedere statutul profesional al reclamantului, consecințele învinuirii asupra imaginii sale publice și carierei, precum și faptul că acesta a fost ulterior scos de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, Colegiul apreciază că suma de 250 000 lei stabilită de prima instanță este una rezonabilă și proporțională, neexistând temeiuri pentru reducerea acesteia.
66. Referitor la criticile apelantului *****, prin reprezentantul său, în partea ce ține de cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate, Colegiul civil reține că cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.
67. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă emisă pentru clienţi şi în alte cazuri stabilite de legislaţie.
68. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
69. Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.
70. Aici necesită a fi evidenţiat că pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
71. Raportând criteriile enunțate la circumstanțele concrete ale cauzei, Colegiul civil reține că reclamantul a pretins suma de 25 000 lei pentru cheltuieli de asistență juridică, prezentând bonul de plată nr. 477643 din 14 februarie 2024.
72. Astfel, Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică enunțate, au fost realmente angajate, fapt ce se dovedește prin bonul de plată și necesare, fapt ce se dovedește prin implicarea avocatului în activități de acordare a asistenței juridice în procesul civil din speță.
73. Totuși, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, Colegiul ia în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în

discuție în prezenta cauză, precum și că aceasta este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate.

74. Mai mult, categoria cauzei, raportată la practica judiciară, denotă gradul mare de admisibilitate, astfel că efortul unui avocat ce practică în cauze omogene nu este unul substanțial și complex.
75. Prin urmare, sub aspectul rezonabilității cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul conchide că instanța de fond corect a concluzionat valoarea excesivă a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, ceea ce impune soluția menținerii poziției acesteia.
76. La fel, de menționat fiind și faptul, că prin compensarea parțială a costului asistenței juridice acordate reclamantului de avocat, din contul părții pârâte, instanța nu modifică onorariu plătit de reclamant reprezentantului său, conform contractului de asistența juridică încheiat, ci dispune compensarea reclamantului din contul pârâtului doar costul asistenței juridice strict necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime în coraport cu complexitatea cazului. În cazul în care reclamantul conform condițiilor contractuale stabilite cu reprezentantul său, a achitat ultimului costuri mai mari a asistenței juridice, decât cel care a fost compensat acestuia din contul pârâtului, atunci această este dreptul reclamantului și este realizarea condițiilor contractului de asistența juridică încheiat cu avocatul respectiv.
77. În acest sens, se subliniază dreptul instanței de a aprecia din oficiu nu doar necesitatea cheltuielilor suportate, dar și cuantumul real al acestora sub sancțiunea de reducere a cheltuielilor pretinse. Partea adversă, care deși este vinovată de declanșarea procesului judiciar, trebuie să suporte doar cheltuielile făcute justificat de către partea câștigătoare.
78. În această ordine de idei, Colegiul conchide că, la caz, soluția instanței de fond cu privire la încasarea parțială a cheltuielilor de asistență juridică este întemeiată, iar aserțiunile apelantului ***** expuse prin cererea de apel nu sunt de natură să răstoarne soluția criticată.
79. În consecință, Colegiul civil constată că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, iar criticile invocate în apeluri nu sunt de natură să răstoarne concluziile acesteia, instanța stabilind corect circumstanțele de fapt relevante, apreciind în mod just probele administrate și aplicând corespunzător normele de drept material incidente raportului juridic dedus judecății.
80. Prin urmare, Colegiul conchide asupra necesității respingerii apelurilor ca neîntemeiate și menținerii hotărârii primei instanțe.
81. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se resping cererile de apel declarate de reprezentantul lui *****, avocatul Hlopețchi Igor, reprezentantul Ministerului Justiției a Republicii Moldova, Cachița Constantin și cererea de alăturare la apel declarată de reprezentantul Procuraturii Generale, Busuioc Nadejda.

Se menține hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Roman Pascari

Constantin Roșca